

NØVN

Minnast tvær persónligheitir

– ein doyri og annar verður føddur

Sunnukvøldið 31. august var stórt minningarhald í Ebenezer, í samband við at júst hendan dagin vóru 100 ár liðin síðan Petur William Háberg var borin í heim.

Fyri 100 árum síðani, 4. september í 1914, doyði skotski trúboðarin, William Gibson Sloan, í heimi sínum á Tinghúsvegnum í Havn. Hetta sama ári verður eitt dreingjabarn borið í heim í Havnini, 31. august 1914, og verður uppkallað eftir nevnda trúboðara – talan er um Havnamannin Petur WILLIAM Háberg, vanliga róptur Petur Háberg ella onkuntíð nevndur P. W. Háberg.

Báðir merkisdagarnir vórðu hildnir í Ebenezer í somu viku, ávíkavist 31. august og 4. september. Í hesi tíðindagreinini hugsa vit serliga um tann fyrri dagin.

Ikki eitt eiti

Petur William Háberg kom ikki at bera navnið hjá William Gibson Sloan bert sum eitt eiti, men Petur kom eisini at bera sama boðskap við sama brennandi íðinskapi og hjartalagi sum hann; so kanska kann tað sigast, at tað lá nakað profetiskt yvir skirnarfontinum í Havnar-Kirkju, hendan sunnumorgunin 1. september mánaða í 1914, tá prestur segði fram navnið á nýfødða Havnarborgaranum – Petur William Háberg!

Men tað var ikki einans prestur, sum lýsti signing yvir dreingjabarnið, tí Petur greiður sjálvur frá í endurminningum, at hann minnst sum lítil smádrongur, tá pápi hansara boygdi seg niður yvir songina hjá sær og eyðmjúkt segði fram bønina hjá høvudsprestinum Áron á donskum máli, sum tá var vanligt: *“Herren løfte sit Aasyn paa dig og være dig naadig. Herren velsigne dig og bevare dig. Herren lade sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig. Herren lægge sit Aasyn paa dig og give dig fred!”* (4. Mósebók kap.6 ørindini 24-26)

Gav seg allan

At tað kom at vísa seg, at Harrin lyfti ásjón sína yvir Petur William Háberg kom til sjóndar, tá Petur sum ungur maður halgaði sítt lív fult og heilt til Harran, hóast boð vóru eftir honum nógva staðni frá í samfelagnum, og ikki minst frá politiskari síðu. Petur tekur soleiðis til í einum sang, sum hann yrkti um tað mundi, tá hann sum ungur upplivdi eina andaliga kolvelting í sínum lívi: *“Tak meg allan Harri Jesus!”* – tað var júst hetta, sum Petur gjørdi, og síðani prógvaði Harrin sína ásjón yvir hansara lívsleið! (Sangurin er nummar 631 í Songbók Guds Fólks.)

William Gibson Sloan

Tann eldri og tann yngri

Báðir menninir, William Gibson Sloan og Petur William Háberg virkaðu innan brøðrasamkomuna í Føroyum. Sloan í tíðarskeiðinum 1880 til 1914 – Háberg í tíðarskeiðinum umleið 1930 til 1984. Hóast teir bóru sama navn, so vóru evnini, náðigávnurnar og tænasturnar ymiskar. Tann eldri gjørdi ikki nógv um seg við almennari skrivning og yrking, og heldur ikki sum prædikumaðurin við teimum stóru og fangandi talunum, men kortini minnst eftirtíðin hann sum ein andaligan slóðbrótara, hvørs ávirkan og úrslit ein heil doktararitgerð er skrivað um.

Yngri maðurin, Petur William Háberg, virkaði við sínum framúr góðu evnum sum rithøvundur og yrkjari; og ikki at gloyma, hansara sermerkta orðatorisku evnir, sum hann við trúgv legði á altar Guds og meistarliga brúkti í Orðsins tænastu. Evnini hjá Petur Háberg gjørdust til signing og íblástur fyri ungdómin í samkomuni í Ebenezer, og hansara sálmar og sangir, við nýskrivaðum lögum av vinmanni hansara Jens Guttesen, komu at lyfta lovsingin upp á eitt hægri andaligt støði í samkomulívinum í Føroyum sum heild.

100 ára minnishald

Sunnukvøldið 31. august var stórt minningarhald í Ebenezer, í samband við at júst hendan dagin vóru 100 ár liðin síðan Petur William Háberg var borin í heim.

Tað varð litið upp í hendur á Øssuri Berghamar og Ingu Simonson at leggja kvøldið til rættis; og tað má sigast, at tey hava gjørt eitt dygdararbeiði, bæði tá tað kemur til at hava leita í keldum, tilrættislegging og ikki minst mátin, sum tey ymisku innsøgini vóru lögð fram uppá.

Tað var stuttligt at siggja familjuna hjá Petur Háberg sita á fremstu stólarøð líka frá ynsktu

familjulimumum til elsta limin í familjuni, sum var eingin annar enn sjálv Hjørdis, kona Petur – vit høvdu nokk ikki átt ein slíkan Petur Háberg, um Petur ikki fekk sína Hjørdis!!

Ovari salur var fullsettur, og somuleiðis á loftinum. Ebenezer-kórið, sum hevur sungið og framvegis syngur nógvar av sangum Peturs, sæt á sínum vanliga plássi og fylti minnisløtuna við sangum og sálum, sum Petur Háberg hevur skrivað. Allir sangirnir, sum vóru sungnir hetta kvøldið vóru sjálvsagt sangir, sum Petur hevur skrivað.

Minnast vegleiðararnar

Alexandur Samuelson, sum sjálvur kom til trúgv sum ungur drongur, tá hann hoyrði Petur tala, bjóðaði fólkinum vælkomnum og læs tekstbrotið í Hebrearabrávinum kapitul 13 ørindi 7: *“Minnist vegleiðarar tykkara, sum hava talað Orð Guds til tykkara! Aktið eftir, hvussu teir endaðu lív sítt, og eftirfylgi so trúgv teirra!”* Við hesum tekstbroti, úttan at siga tað, slóg Alexandur fast, at tað er rætt at hava tilíkar minnisløtur, tí tær kunna verða okkum, sum eftir eru, til andaligan íblástur – og við sínum mergjaðu sangum er Petur framvegis ein íblástur til trúgv hjá mongum!

Petur og bíbliuflokkurin

Øssur Berghamar og Svenning av Lofti, sum stóðu Peturi nær, tá tað kom til arbeiði í bíbliuflokkinum, høvdu sínar minnishugleiðingar um evnaríka og ótroystiliga arbeiði hjá Peturi í bíbliuflokkinum, sum varð hildin hvørt fríggjakvøld í Nýggjustovu í nýggja Ebenezer. Teir tóku nakað soleiðis til, at *“har flokkaðist ungdómurin at hoyra Petur tala. Tað var í bíbliuflokkinum, at bólkurin SANGBRØÐUR sang við stórum vælsignilsi frá Peturi, sum skilti*

Petur Háberg í góðum árum

tað alneyðuga í nýggjum, góðum og lottum sangum, tá tað kom til evangeliums forkynnilsi.”

Øssur og Petur:

“Petur fekk frelsuvissu sum 13 ára gamal, tá mamma hansara, Malla, tosaði kærleikans evangelium til son sín, og orð hennara virkaðu frið í hansara óttasliga sinni.”

“Petur setti síni spor; vit minnst hann sum ein hin mest evnaríka, litríka talaran og undangongumann í samkomum okkara.”

“Mítt ættarlið minnst hann sum tann, ið byrjaði bíbliuflokkin í Gamla Ebenezer. Eg var 13 ára gamal, tá eg kom í bíbliuflokkin hjá Peturi.”

“Hetta vóru fantastiskir bíbliutímar á ógvuliga høgum støði. Hann inspireraði okkum at vera góð við bíbliuna og at lesa regluliga í henni.”

“Petur hevði persónliga umsorgan fyri okkum ungu, sum eg eisini merkti, eftir at eg var farin til Danmarkar.”

Eisini greiddi Øssur frá, hvussu Petur hevði tað ein myrkan novembur-dag sum 29 ára gamal, tá hann sæt á skrivstovuni, sum lá úti á Reyni: *“Hendan dagin føllir Petur, at sambandi millum hann og Harran er ikki í lagi, og tað sprettir ein longsil eftir, at tað má koma í lagi aftur. Tá er tað, at hann setur seg at skriva sangin: “Tak meg allan Harri Jesus,” sum hann ikki ætlaði skuldi gerast almennur, men sum í dag er ein almenn perla.”*

Zacharias Zachariassen

Zacharias, sum kendi Petur ómetaliga væl, hevði eisini nakrar hugleiðingar um tað ávirkan, sum Petur hevði á hansara unga lív, tá hann var VVS-lærlingur hjá Mariu Poulsen í Havn. Zacharias sigur: *“Eg stóð sum negldur til*

gólvið í leigukamari mínum í Dr. Jacobsensgøtu 11, eitt kvøldi seint í fimtiárunum, tá eg lurtaði eftir fyrilestri, sum Petur Háberg hevdi í Útvarpi Føroya um Gamla Sloan. Eg var júst lidugur at læra, 22 ára gamal, og var stórliga gripin av tí, sum Petur hevdi sagt um merkisverda lív og tænastu Gamla Sloans í Føroyum. Eg kundi ikki annad enn kasta meg á knøini og bidja Harran nýta mítt unga lív onkusvegna onkustadni í líknandi tænastu fyri Harran.”

“Petur legði altið stóran dent á trúboðan í øðrum londum, og royndi bæði í skrift og talu at eggja ungdóminum í samkomuni at geva sítt lív til missión..... miðskeiðis í sekstiárunum fór “bólurin” á rull, og stórt tal av trúboðarum úr Føroyum fóru at virka fyri Harran nær og fjar kring allan heimin – ein av fyrstu stuðlunum og slóðarunum í hesi stóru uppgávu var Petur Háberg!

Hjørdis Petersen

Abbadótturin, sum er uppkallað eftir ommu síni, hevdi eisini nakrar hugleiðingar um abban og ommuna, sum um tad mundi høvdu bygt sær hús í Krosslíð úti í Grønlandi. Hjørdis segdi m.a.: *“Tað er við einum stórum takksemi í mínum hjarta, at hesin maðurin, sum vit minnst í kvøld skal vera so tætt at mær, at hann er abbi mín... eg var 18 ár tá abbi doyði... eg elskaði at renna yvir til ommu og abba... abbi var nakað serligt, og vit høvdu nógvar hugnaligar løtur í Krosslíð, ikki minst, tá hann setti meg á knæið og sang við mær... eg minnst hvussu hugnalig í omma og abbi vóru um kvøldarnar, tá omma sat og bant og abbi sat við eini bók... Eg minnst, tá eg fyrstu ferð vitnaði í bíbliuklassanum hjá abba í Ebenezer. Tað var friður vitnisburður og eg sat á tí uttasta stólinum og hjartað bankaði. Abbi sat har á tvørbonkinum. Í tí eg reisi meg upp, so hoyri eg abba siga: “Á góðal!”...Eg minnst abba sum ein mann, ið gav stafettina víðari til onnur – lat okkum gera tað sama!”*

Jóannes á Váli

Jóannes á Váli hevði eina hugleiðing um sangin, Á tú sorgbundna sál, sum Petur yrkti bert 23 ára gamal, eftir eina vanlukku har fyra mans sjólótust. Ein av hesum fyra var abbi Jóannes á Váli, Jóannes Hansen úti á Váli í Svíni. Hetta hendi 1. desember í 1937. Jóannes hevði verið á samfelagsmøtunum í Ebenezer í Havn, sum tá vóru hildin seinast í novembur mánaði. Ávegis aftur til Svínøyar úr Klaksvík við gamla Pride, gingu teir burtur í tí lítla bátinum, sum skuldi seta teir á land í Svínoynni. Menninir sóust ongantið aftur. Hesin Jóannes